Rok XXI. Nr. 4.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 30. kwietnia 1917.

L. 1621/III.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich Dyrekcyi c. k. szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie organizacyi »Oddziałów pracy« celem uprawy roli.

W położeniu, w jakiem znajduje się nasze społeczeństwo, nietylko ponosimy wyjątkowe ofiary, ale musimy także wytężyć wszystkie zapasy siły i energii, aby te ciężkie czasy przetrzymać. Jedną z najżywotniejszych potrzeb, o której w obecnej chwili myśleć należy, to dostarczenie ludności tych środków spożywczych, które stanowią podstawę codziennego życia, a więc zboża, ziemniaków i warzyw. Każdy najmniejszy bodaj kawałek urodzajnej ziemi powinien być użyty pod uprawę polną lub ogrodową. Wobec braku sił roboczych, które wojna z zagona ojczystego odciągnęła, jest obowiązkiem każdej jednostki, mającej zdrowe ręce, jąć się pracy około uprawy ziemi. Ponieważ tych zdrowych rąk znajduje się jeszcze sporo wśród młodzieży szkolnej, przeto c. k. Rada szkolna krajowa w imię ogólnej potrzeby i w imię dobra samejże młodzieży postanowiła poruczyć jej uprawę leżących odłogiem gruntów i w tym celu zachęcać młodzież starszą do organizowania się w t. zw. „Oddziały pracy".

Wprawdzie właściwem zadaniem każdego zakładu naukowego jest sprawa nauczania i wychowania młodzieży; od zadania tego szkoła pod żadnym warunkiem i w żadnej, chociażby najkrytyczniejszej sytuacyi od-

stąpić nie może, to też i wszelkie nawet wyjątkowe zarządzenia muszą zadanie to uwzględniać. Zarządzenie jednak c. k. Rady szkolnej krajowej, wprowadzające w mury szkolne oddziały pracy około roli, nietylko że tego głównego zadania szkoły w niczem nie utrudnia, lecz je owszem wspomaga. Nietylko bowiem praca umysłowa ale i fizyczna jest wypróbowanym środkiem wychowawczym. Zwłaszcza uprawa ziemi poucza młodzież o wartości pracy, wzbudza dla niej poszanowanie i wywoływa szlachetną radość, gdy oko wnet dostrzega skutki pracowitych wysiłków w rozwoju i życiu roślinnem; uprawa zagonu ojczystego jest wymownym wyrazem miłości ojczyzny, bezpośrednie zaś obcowanie z przyrodą i wnikanie w jej tajniki podnosi umysł ku Bogu i uszlachetnia serce. Roboty wykonywane wspólnie wpajają w pracujących cnotę solidarności, zgody i jedności, tak wielce potrzebne naszemu narodowi i zaprawiają zawczasu do obowiązków obywatelskich, jakie w przyszłości i naszą młodzież czekają. Praca około uprawy ziemi, wykonywana pod gołem niebem, w pełni światła i powietrza, zniewalająca do ciągłego ruchu, jest znakomitym środkiem rozwoju fizycznego. Wreszcie jak z każdej rozumnej i planowej pracy, tak i z tej odniesie młodzież i tę korzyść, że zaznajomi się z zasadami hodowli roślin gospodarskich i przysporzy swoim rodzicom zdrowych środków spożywczych.

Mając na uwadze obecną potrzebę i wszystkie wyżej podane korzyści c. k. Rada szkolna krajowa pragnie, aby utworzenie wspomnianych oddziałów pracy wśród młodzieży nastąpiło jak najrychlej i aby już z wiosną bieżącego roku we wszystkich miastach i miasteczkach kraju oddziały te zajęły się uprawą gruntów leżących odłogiem.

Urzeczywistnienie tego zamierzenia zależeć będzie w pierwszym rzędzie od przedsiębiorczej inicyatywy PP. dyrektorów i kierowników szkół, inspektorów okręgowych lub nauczycieli, którym Dyrekcye dotyczące zadanie powierzą. Rada szkolna krajowa apeluje więc do obywatelskiego poczucia i ofiarności tych czynników i wykonanie rzuconej myśli poleca im jak najgoręcej.

Zaraz po otrzymaniu niniejszego reskryptu podejmą c. k. Dyrekcye szkół średnich, seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich i P. Przewodniczący c. k. Rad szkolnych okręgowych starania u miejscowych władz, rozporządzających gruntami, a więc u pp. Prezydentów i Burmistrzów miast i miasteczek, pp. Prezesów Rad powiatowych i t. d. ewentualnie i u osób prywatnych, ażeby grunta leżące z jakiejbądź przyczyny odłogiem, do uprawy przydatne, a nie wyzyskane jeszcze przez inne czynniki, oddano do czasowego użytku młodzieży w celu utworzenia z nich t. z.

„ogrodów wojennych“. Do władz wymienionych, równie jak i do pp. Starostów, Kierowników komend rejonowych, Towarzystw i Kółek rolniczych zwraca się c. k. Rada szkolna krajowa równocześnie z prośbą o życzliwe poparcie sprawy.

Po wyszukaniu i zabezpieczeniu gruntów postarają się Dyrekcye i Rady szkolne okręgowe o dostarczenie potrzebnych do uprawy nawozów i siły zaprzęgowej, narzędzi, nasion, a w razie potrzeby zwrócą się o poradę do fachowych instruktorów. W tym celu powołując się na niniejszy reskrypt, wniosą odpowiednio umotywowane prośby do c. k. Namiestnictwa (Centrala gospodarczej odbudowy kraju. Kraków, ul. Czysta 16), gdzie c. k. Rada szkolna krajowa zapewniła już utworzyć się mającym oddziałom życzliwą i wydatną pomoc. O poparcie prosić należy również miejscowe lub powiatowe Towarzystwo rolnicze, c. k. Komendy rejonowe i Zarządy Kółek rolniczych, które z pewnością pomocy swej w tym względzie nie odmówią.

Niezależnie od tych starań przeprowadzą Dyrekcye i Rady szkolne okręgowe na osobnej konferencyi Gron organizacyę oddziałów pracy według najlepszej swej wiedzy i znajomości stosunków miejscowych, przyczem pomocny im będzie załączony zarys organizacyjny oddziałów pracy i wskazówki dotyczące uprawy.

Sprawozdania o wykonaniu niniejszych zarządzeń przedłożą Dyrekcye i Rady szkolne okręgowe c. k. Radzie szkolnej krajowej jak najrychlej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 7. marca 1917.

C. k. Wiceprezydent:
Zoll w. r.

Zarys organizacyjny oddziałów pracy.

1. Organizacya dotyczy miast i miasteczek w kraju.

2. Uprawą odłogiem leżących gruntów (ogrodów wojennych) zajmą się w danej miejscowości szkoły średnie (gimnazya, szkoły realne, seminarya nauczycielskie), szkoły wydziałowe, a w miasteczkach 5. i 6. klasa szkół ludowych pospolitych.

3. Oddziały pracy utworzyć należy tak z młodzieży szkół męskich jak i żeńskich.

4. Sposób i program organizacyi oddziałów pracy należy dostosować do warunków miejscowych.

5. Każda Dyrekcya szkoły, po zasięgnięciu opinii fachowej, ułoży dla oddziału pracy swojej szkoły osobny regulamin oparty na następujących zasadach:

a) Zarząd i pedagogiczne kierownictwo oddziałów pracy spoczywać będzie w ręku Dyrekcyi (Zarządu) szkoły lub organów nauczycielskich w tym celu przez Dyrekcyę powołanych.

b) Fachowe kierownictwo oddziałów pracy poruczyć należy odpowiednim siłom nauczycielskim z pośród grona; w razie potrzeby można dopuścić do sprawowania tej funkcyi siłę fachową z poza grona nauczyciel. n. p. instruktora powiatowego, ogrodnika miejskiego i t. p. Także starszym uczniom, mającym z domu praktyczne wiadomości o uprawie warzyw, można powierzać fachowe kierownictwo. Dyrekcyom szkół średnich, w których gronie nie byłoby nauczyciela obznajomionego z pracami na polu i w ogrodzie, zaleca się wezwać do pomocy i fachowego kierownictwa jednego z miejscowych nauczycieli ludowych, którzy ze seminaryum nauczycielskiego wynieśli znajomość ważniejszych zasad ogrodnictwa, warzywnictwa i uprawy roli. Za pracę w tym kierunku może dany nauczyciel otrzymać remuneracyę na wniosek Dyrekcyi.

c) Zasadą powoływania młodzieży do odziałów pracy ma być nie przymus, lecz zachęta i dobra wola, wynikająca ze zrozumienia społecznej potrzeby. Udział w pracy zależy także od zezwolenia rodziców (opieki).

d) Do pracy nad uprawą ziemi powoływać należy młodzież od najwyższych klas poczynając, a schodzić stopniowo niżej w miarę potrzeby, zależnej od ilości wydzielonej ziemi.

e) Z reguły z uczniów lub uczenic jednej klasy będzie utworzony jeden oddział pracy; łączenie klas w tym wypadku nie jest wskazane.

f) Ze względu na ułatwienie nadzoru i na wydatność pracy, zaleca się, ażeby jeden oddział nie przenosił liczby 20—25 uczniów.

g) W razie większej ilości zgłaszających się zaleca się utworzenie oddziałów równorzędnych.

h) Wewnętrzną organizacyę oddziałów pracy wzorować można na innych organizacyach n. p. skautów i t. p., wyznaczając dyżurnych, pilnujących i t. d.

i) Czas i godziny pracy wyznacza Dyrekcya w porozumieniu z fachowym kierownikiem oddziału.

j) Praca w jednym dniu nie powinna trwać ponad dwie godziny i nie doprowadzać do przemęczenia uczniów. Przy kopaniu rydlem nie powinna robota bez przerwy trwać dłużej niż godzinę. W ciągu zajęcia dwugodzinnego wskazanem jest rodzaj roboty zmieniać.

k) Praca odbywać się będzie z reguły przy korzystnej pogodzie; raz ze względu na ziemię, której na mokro obrabiać nie można, dalej i ze względu na konieczność oszczędzania zdrowia uczniów oraz ich ubrania.

l) Roboty cięższe, przechodzące siły młodzieży, jakich zwykle wymaga początkowa obróbka ziemi dawno w uprawie nie będącej jak n. p. przekopywanie rowów, rozwożenie lub roznoszenie nawozu, orka i bronowanie, muszą być uskutecznione albo przez siły donajęte, albo przy pomocy sił pomocniczych uzyskanych od c. i k. władz wojskowych, których pomoc jest przyrzeczona.

m) Poszczególnym grupom pracującym przydzielać należy ile można pewne parcelki do zupełnej obróbki i na stałe, aby zainteresować młodzież przebiegiem uprawy roślin, ich rozwojem i wzbudzić emulacyę między poszczególnymi oddziałami.

n) W razie, gdyby kilka zakładów naukowych na jednym wspólnym terenie miało wyznaczone miejsce pod uprawę, kierownicy na wspólnej konferencyi uchwalą odpowiedni podział tej przestrzeni.

o) Każdy oddział pracy ma być zaopatrzony w potrzebną ilość narzędzi ogrodniczych.

Dla jednego oddziału pracy, liczącego 20 uczniów, potrzeba co najmniej:

planet junior ręczny	w cenie	80 K
taczki	„	24 „
12 łopat stalowych	„	60 „
12 kopaczek	„	24 „
6 grabi żelaznych	„	30 „
sznur do tyczenia z dwoma kołkami do wbijania w ziemię .	„	8 „
4 konewki do podlewania	„	40 „
6 kołków do sadzenia	„	2 „
Razem . .		268 K

p) Pole oddane młodzieży do uprawy t. z. „ogród wojenny“ powinno być chociażby najskromniejszem ogrodzeniem od szkodników zabezpieczone. Obwiedzenie 3—4 razy drutem kolczastym byłoby najtańsze. C. k. Rada szkolna krajowa liczy i w tej sprawie na pomoc władz wojskowych (Komend rejonowych).

6. Praca młodzieży opierać się będzie wprost na ćwiczeniach praktycznych i obrabianiu ziemi z pominięciem jakichkolwiek wykładów teoretycznych w sali szkolnej.

Objaśnień potrzebnych do należytego zrozumienia wykonać się mającej pracy udzielać będzie kierownik oddziału pracy wprost na zagonie.

7. Plonem uzyskanym z uprawy danego pola zarządza Dyrekcya zakładu, do której oddział pracy należy.

Z uzyskanych zbiorów część będzie użytą na pokrycie kosztów uprawy, część do podziału pracujących na polu, a resztę odda Dyrekcya właścicielowi gruntu n. p. miasta z tem, ażeby obdzielono nią n. p. kuchnie żywiące najbiedniejszą dziatwę.

Wskazówki dotyczące uprawy ogrodów wojennych przez oddziały młodzieży szkolnej.

Wskazane podręczniki:

„*Hodowla warzyw*“, Józefa Brzezińskiego; „*W ogrodzie warzywnym*“, Józefa Fronia (Wydawnictwo Macierzy polskiej Nr. 66); „*Pogadanka o żywieniu roślin i nawozów sztucznych*“, Dr. Emila Godlewskiego; „*Uprawa mechanizmu roli*“, Inż. Stefana Biedrzyckiego.

Różnorodność tak ziemi w warstwie powierzchownej (glebie), jak i w warstwach spodnich (podglebia i podłoża), różny stan kultury, w jakiej wyznaczone parcele na ogrody wojenne będą oddane, wreszcie różne warunki klimatyczne, uniemożliwiają zestawienie ścisłych przepisów, wedle których ogrody wojenne w kraju obrobione być powinny.

W wymienionych podręcznikach, traktujących uprawę ziemi ze stanowiska ogólnego, znajdują się potrzebne wyjaśnienia. Poniżej podaje się tylko ogólne wskazówki i rady co do kierunku, jaki uprawie ogrodów wojennych w pierwszym roku nadaćby potrzeba, pozostawiając zresztą Dyrekcyom i fachowym Kierownikom swobodę w tej sprawie.

Pierwszym staraniem będzie wyznaczone przestrzenie w możliwie najkorzystniejszy sposób ogrodzić.

Druga czynność: wystarać się o nawóz; najprościej nawóz stajenny w ilości 30—40 fur na morgę wiedeńską czyli 57 arów. Przy lżejszych ziemiach i połowa tej ilości może wystarczyć. Gdyby ilość nawozu była zbyt małą, użyć jej do znawiezienia połowy, przestrzeń drugą obrobić bez nawożenia. Nawóz przykrywać płytko 6—10 cm. (O nawozie patrz także poniżej).

O ile możności zaorać całe pole pługiem i zabronować; gdy niema pługa, musi się je przekopać.

Podział przestrzeni na części przeprowadzić po przeoraniu całości; jeżeli ma się kopać, to przed kopaniem. Staraniem przy dzieleniu być powinno, by poszczególne działki miały kształt kwadratów lub prostokątów, przylegających jednym bokiem do drogi. Droga przejazdowa powinna być co najmniej na 2 metry szeroka. Linie dzielące na działki, do drogi prostopadłe; wzdłuż granic ogrodu na $1\frac{1}{2}$ metra szeroka grzęda czyli rabata, oddzielona ścieżką na 0·60—0·80 cm. szeroką od reszty ziemi, nadawać się będzie do sadzenia roślin w mniejszej ilości uprawianych.

Jeżeli przestrzeń wyznaczona na ogród była nieużytkiem o nierównej powierzchni, zarzuconym kamieniami, lub parcelą po zburzonych domach, to pierwej trzeba ją całą przekopać, usunąć kamienie, krzaki wykopać i potem zrównać powierzchnię, a dopiero później znawozić, nawóz albo pługiem przykryć, albo rydlami przekopać. Wydobywania na wierzch spodnich warstw trzeba unikać tem staranniej, im zwięźlejszą jest ziemia w spodzie, bo taka surowa ziemia na wierzch wydobyta, często w pierwszym roku, a czasem przez szereg lat nie daje plonu. O dokładniejszej uprawie, którąby lepiej odpowiadała uprawie warzyw, pomyśleć będzie można jesienią i dopiero wtedy przygotować staranniej rolę do uprawy w roku następnym.

W razie trudnych warunków i braku decyzyi jak uprawę przeprowadzić, można zażądać od c. k. Rady szkolnej krajowej, by przysłała fachowca dla udzielenia wskazówek na miejscu tak co do uprawy, jak doboru roślin.

Dobór roślin musi być dostosowany nietylko do wymogów odbiorców, ale przedewszystkiem do ziemi, jej stanu uprawy, wreszcie jak poprzednio podniesiono, musi się liczyć z uczniem, jako obrabiającym.

Ziemie, które były już w uprawie, pozwolą na swobodny dobór roślin do uprawy.

Na nowinach można uprawiać tylko te rośliny, które znoszą surową ziemię. Ze względu na uczniów musimy uprawiać rośliny łatwe do obróbki, tak pod względom wykonania samej roboty, jak ilości robót. Główne obróbki powinny kończyć się przed feryami letniemi, a jesienią ograniczyć się głównie do zbioru. Chociaż często uprawa kultur mieszanych pozwala na produkcyę ogólną, z danego kawałka

ziemi większą, to ze względu na uczniów wskazana jest na wyznaczonej przestrzeni uprawa tylko jednego rodzaju rośliny. Dla ułatwienia w uprawie o ile możności należy sadzić rośliny w rzędach, odpowiednio od siebie oddalonych.

W pierwszym roku główną rośliną, którą sadzić należy, będą ziemniaki, bo znoszą surową ziemię, o ile jest znawożoną. Posadzone w rzędy, na 60 cm. od siebie odległe, a w rzędzie krzak od krzaka 40 cm., dadzą się łatwo obrobić, a przy dalszych robotach dozwalają na osiągnięcie oczyszczenia ziemi z chwastów i przygotowania jej dla uprawy w roku następnym. Uprawa przypada w czasie dla uczniów najwłaściwszym. Plon mało zawodny i szczególnie obecnie bardzo cenny dla ogółu.

Gdzie ziemia nie nazbyt sucha, jak piaski lub ziemia wapnista, tam można sadzić kapustę głowiastą. Wsadzamy młode roślinki (rozsadę) grubości łodyżki 4—5 mm. bądź na wczesną kapustę w połowie kwietnia, bądź na późną w maju, w rzędy 60 cm. na 50 cm.

Kto zamierza sadzić kapustę, powinien już w marcu przekopać dobrze położoną i starannie znawożoną grzędę, wyrównać ją grabiami i zasiać nasienie kapusty, licząc na ar 500 do 600 gramów nasienia. Roślinki które zejdą, starannie pielęgnować, gdy posucha podlewać, a gdy dorosną do potrzebnej grubości, będą materyałem do przesadzenia na stałe kultury kapusty.

Na ziemiach glinkowatych o glebie płytkiej a wilgotnej można sadzić karpiele, które także siejemy na rozsadnik, a wysadzamy gdy już dostatecznie wyrosną, podobnie jak kapustę, na przeznaczoną parcelkę w rzędy 40 cm. odległe a na rzędzie co 25—30 cm.

Buraki, marchew i pietruszka wymagają już lepiej uprawionej ziemi, staranniejszej obróbki i sieje się je w rzędy odrazu na miejscu, gdzie mają rosnąć. Dla wszystkich robi się na wyznaczonych liniach bardzo płytkie rowki $1^1/_2$—2 cm. głębokości i rozkłada kłęby buraków zwykle po dwa co 20 cm. Marchew lub pietruszkę miesza się dla łatwiejszego rozdzielenia drobniutkich nasion z dwadzieścia razy większą ilością suchego piasku i roztrząsa równomiernie w przygotowane rowki; po rozsianiu przykrywa się rowki. Również groch i fasola mogą być wskazane, a w okolicach lesistych groch i fasola tyczna, bo dają obfity plon, lecz wymagają tyk do podparcia łodyg. Aby uniknąć zawodu, który zraża kierownika i uczniów jako obrabiających, lepiej na początku zająć się uprawą roślin najniewybredniejszych i najmniej wymagających troskliwej obróbki.

Gdyby zły stan ziemi, przeznaczonej na ogród wojenny, nie pozwolił uskutecznić obróbki dosyć wcześnie, lecz dopiero w połowie maja lub w czerwcu, to i wtedy jeszcze można posadzić z pewnym widokiem co do spodziewanego plonu: w maju ziemniaki, kapustę głowiastą lub włoską, karpiele, buraki, fasolę, a w czerwcu kapustę głowiastą, karpiele, kapustę włoską. W początkach lipca możnaby zasiać jeszcze łubin na zielony nawóz, który przeorany lub przekopany w jesieni dałby potrzebny pognój na rok następny.

Na robotach przy granicy ogrodu, można w kwietniu posiać słonecznik. Wysokie jego łodygi dają oparcie oku, jakiś czas barwny kwiat, a w jesieni cenne ziarno. Na dobrej ziemi, wcześnie przygotowanej, rzadko posiany mak dałby także korzystny plon. Zbiór wypada na czas wakacyjny.

Na każdym ogrodzie wojennym powinno się przy drodze wyznaczyć prostokątną przestrzeń na 10—15 m. długą a do 8 m. szeroką, na której powinno się układać wszystkie przy obróbce wyplewione chwasty, wykopane korzenie, liście i łodygi z zebranych roślin i wszelkie inne odpadki, jak szlam z rowów, stawarkę, wapno ze starych tynków, odpadki z rzeźni, wreszcie odchody ludzkie. Te materyały, gnijąc, dadzą na rok następny materyał nawozowy czyli kompost w ogrodzie dla poprawy grzęd, szczególnie na rozsadniku bardzo potrzebny.

Gdzie niema możności dostania nawozów stajennych, trzeba się starać o nawozy sztuczne. W braku takich nawozów trzeba radzić sobie także przez korzystanie ze szlamu z rowów przydrożnych, stawarki lub użyć nawozu kloacznego, liści, kompostu, popiołu drzewnego i t. p. Na przyszłość można posługiwać się także nawozami zielonymi n. p siejąc łubin. Wybór nawozu zależy od rodzaju ziemi, od tego co na niej ma się sadzić i jaka przestrzeń ma być zasilona. Wskazówek co do ilości czasu, użycia i sposobu mieszania z glebą udzielą fachowe siły lub można o te wskazówki zwócić się do c. k. Rady szkolnej krajowej.

Tam, gdzieby to było możliwem, możnaby, jak zaznaczono, wydatnie i skutecznie znawozić grunt odchodami ludzkimi, o ile one po rozlaniu zaraz przyorane zostały. Przykryte ziemią i z nią zmieszane tracą zupełnie wydawany wstrętny odór i po jakichś dwu tygodniach mogliby uczniowie te parcele obrabiać, a wydatna zawartość połączeń azotowych zapewniłaby już w pierwszym roku bujny rozwój roślin.

L. 2.200/IV.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów, szkół realnych, seminaryów nauczycielskich, akademii handlowych i szkół przemysłowych w kraju w sprawie liczenia lat służby zastępcom nauczycieli i asystentom celem uzyskania wyższych poborów.

Postanowieniem artykułu II. rozporządzenia Cesarskiego z 17. sierpnia 1916 w art. II. Nr. 262 dz. p. p. upoważniono c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty do wydania wyjątkowych zarządzeń w sprawie policzenia lat służby, celem uzyskania wyższych poborów, dla tych zastępców nauczycieli i asystentów państwowych średnich zakładów naukowych, którzy z powodu wypadków wojennych nie zdołali we właściwym czasie złożyć egzaminu kwalifikacyjnego.

Co do rzeczywistych nauczycieli postanawia to Cesarskie rozporządzenie, że czynna służba wojskowa nie przerywa czasu służby suplenckiej lub asystenckiej, policzalnej w myśl obowiązujących przepisów ustawowych do dodatków pięcioletnich.

Na podstawie tego rozporządzenia wydało c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty rozporządzenie wykonawcze z 8. stycznia 1917 Nr. 19 Dz. u. p., które postanawia co następuje:

§ 1. Tym suplentom i asystentom państwowych szkół średnich, którzy w czasie obecnej wojny wskutek czynnej służby wojskowej, zaszłej po ich nominacyi, doznali przeszkody do złożenia przepisanego dla stałej nominacyi w zawodzie nauczycielskim egzaminu kwalifikacyjnego, o ile przed wstąpieniem do czynnej służby wojskowej przypuszczeni byli do egzaminu kwalifikacyjnego, a najpóźniej w ciągu roku po ustaniu tych przeszkód, egzamin ten pomyślnie złożyli, może być czas spędzony po 31. lipca 1914 w czynnej służbie wojskowej, oraz czas służby spędzonej bezpośrednio po ukończeniu tej służby wojskowej w charakterze suplentów lub asystentów państwowych szkół średnich policzony do przyznania dodatku starszeństwa należącego się suplentom po myśli ustawy z 8. lipca 1886 Dz. p. p. Nr. 121, a w razie poźniejszego zamianowania rzeczywistymi nauczycielami i spełnienia wszystkich innych ustawowych warunków także do dodatków pięcioletnich, tak jak gdyby czas ten służby odbyli po uzyskaniu pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej.

§ 2. Tak samo może wyjątkowo być policzony także tym suplentom i asystentom państwowych szkół średnich, którzy z powodu zwiększonych skutkiem wypadków wojennych czynności nauczycielskich, lub z innego niemi wywołanego ważnego powodu nie zdołali we właściwym czasie złożyć egzaminu nauczycielskiego, czas służby spędzony od chwili dowodnego nastania owej przeszkody w charakterze suplentów albo asystentów państwowych szkół średnich, jeżeli już przed nastaniem tych przeszkód przypuszczeni byli do przepisanego egzaminu kwalifikacyjnego, a najpóźniej w rok po ustaniu przeszkód egzamin ten złożą.

Zwiększona czynność nauczycielska może być uznana tylko w tym razie za przeszkodę, jeżeli suplent (asystent) w czasie trwania wojny pełnił obowiązki nauczycielskie w wymiarze przewyższającym więcej niż o 4 godziny najwyższy tygodniowy wymiar godzin rzeczywistego nauczyciela, albo jeżeli udzielał nauki w klasach, liczących więcej niż 50 uczniów w najwyższym tygodniowym wymiarze godzin rzeczywistego nauczyciela.

§ 3. Za państwowe średnie zakłady naukowe uważa się:

Szkoły średnie (gimnazya wszelkiego rodzaju i szkoły realne), seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie (z wyjątkiem połączonych z niemi szkół ćwiczeń), dalej szkoły marynarskie, wyższe szkoły handlowe i przemysłowe państwowe zakłady naukowe wszelkiego rodzaju.

Reskryptem z dnia 8. stycznia 1917 l. 2910/K. U. M. z roku 1916 zwróciło c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty nadto uwagę, że ulgi powyższe mogą być przyznane tylko tym suplentom i asystentom, którzy obowiązki te pełnią w czasie obecnej wojny w szkołach średnich państwowych albo w jednym z zakładów pozostających na mocy § 15. ustawy z 19. września 1898 (dz. pr. p. Nr. 173) w stosunku wzajemności (Reciprocitätsverhältnis), tudzież że odpowiednio udokumentowane podania o przyznanie tych ulg mają być wnoszone na ręce dyrekcyi zakładów, które po dołączeniu tabeli osobowej, ułożonej podług rozporządzenia Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 19. lipca 1886 l. 14.221, względnie podług rozporządzenia z 18. maja 1907 l. 20.427, mają przedkładać je c. k. Radzie szkolnej krajowej celem przedłożenia Ministerstwu Wyznań i Oświaty.

W tabeli należy wymienić i uzasadnić przyczyny, które stanęły na przeszkodzie złożeniu egzaminu we właściwym czasie, a w przypadkach o których mowa w końcu § 2. przytoczonego rozporządzenia ministeryalnego podać liczbę uczniów klas, w których petent nauki udzielał.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej,

Biała, dnia 27. marca 1917.

W zastępstwie:
Okęcki w. r.

L. 2040/III.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, szkół handlowych, c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi i Zarządów szkół ludowych, w sprawie zbierania odpadków z cyny i ołowiu.

Według reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 6. marca 1917 l. 1956, względnie wystosowanego do tej władzy pisma c. k. Ministerstwa Wojny z dnia 14. stycznia 1917 Oddz. 7 Nr. 2000/1836, wynik zarządzonej w roku 1916 tutejszym okólnikiem z dnia 27. kwietnia 1916 l. 3815/III zbiórki odpadków z cyny i ołowiu był nader pomyślny, wskutek czego Zarząd wojskowy uzyskał wielką ilość tych metali.

Ministerstwo zauważyło zarazem, że przy przeprowadzeniu tej akcyi Kierownictwa szkół i młodzież szkolna rozwinęły szczególnie uznania godną patryotyczną działalność, popierając z pełnem zrozumieniu rzeczy usiłowania wojskowego zarządu i z tego powodu wyraża nauczycielstwu i młodzieży szkolnej szczere podziękowanie.

Zawiadamiając o tem Dyrekcye zakładów naukowych, Zarządy szkół ludowych i Rady szkolne okręgowe c. k. Rada szkolna krajowa poleca w odpowiedni sposób uwiadomić o tem podwładne nauczycielstwo i młodzież szkolną.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 20. marca 1917.

W zastępstwie:
Okęcki w. r.

L. 2224/III.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi, Kierownictw i Zarządów wszystkich szkół publicznych i prywatnych w kraju, oraz c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie popierania celów opieki wojennej.

Powołując się na tutejszy okólnik z dnia 19. grudnia 1916 l. 11.067/III w tej samej sprawie, c. k. Rada szkolna krajowa wskutek pisma Oficyalnej składnicy c. i k. Urzędu opieki wojennej we Lwowie plac Maryacki 5, podaje do wiadomości, że w najbliższym czasie wyjdzie nowy nakład odznak dla młodzieży szkolnej z napisem tak w polskim jak i w ruskim języku w cenie po 20 h za sztukę.

Celem ułatwienia młodzieży wzięcia jak najliczniejszego udziału w tej humanitarnej i patryotycznej akcyi, z drugiej zaś strony celem ustalenia wysokości nakładu, poleca się Dyrekcyom szkół, oraz Radom szkolnym okręgowym, aby po odpowiedniem pouczeniu młodzieży szkolnej i jej zachęceniu sporządziły listy zamówień, pierwsze we własnym zakresie, drugie na podstawie poszczególnych zgłoszeń Zarządów szkół ludowych, a następnie przesłały je bezpośrednio rzeczonej Składnicy.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 28. marca 1917.

W zastępstwie:
Okęcki.

L. 84/pr.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich Dyrekcyi szkół średnich i innych zakładów naukowych, c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół wszelkiej kategoryi, w sprawie wprowadzenia tak zwanego czasu letniego w roku 1917.

W Dzienniku ustaw państwa z dnia 18. marca 1917 Nr. 115 ogłoszono rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 9. marca 1917, którem zaprowadza się także w roku bieżącym czas letni od poniedziałku 16. kwietnia 1917 do poniedziałku 17. września 1917 przez przesunięcie czasu o jedną godzinę.

Stosownie do tego przesunie się zegary dnia 16. kwietnia według dotychczasowego liczenia czasu o godzinie 2 rano o jedną godzinę naprzód, a dnia 17. września według zaprowadzonej tem rozporządzeniem osobnej rachuby czasu (czasu letniego) o godzinie 3 rano o jedną godzinę wstecz.

Wobec tego, że dnia 17. września 1917 godzina od 2 do 3 rano powtórzy się dwa razy, otrzyma celem uniknięcia pomyłek pierwsza godzina od 2 do 3 dodatek A, a druga godzina od 2 do 3 dodatek B.

Zmianę czasu w nocy z niedzieli na poniedziałek i między godziną 2 a 3 rano ustalono w porozumieniu z ces. niem. Rządem z uwagi, że w tej godzinie ruch kolejowy jest najmniejszy, a zatem to zarządzenie najłatwiej da się wprowadzić w życie.

O tem zawiadamia się Dyrekcye i Zarządy wszystkich zakładów naukowych tudzież Rady szkolne okręgowe i poleca, aby nietylko w życiu szkolnem przestrzegały nowego zegara lecz także dołożyły starań celem jak najszerszego rozpowszechnienia wiadomości o zmianie czasu między ludnością, by uchronić ją od ewentualnych szkód, jakieby wyniknąć dla niej mogły wskutek spóźnienia terminów w urzędach, nieświadomości zmiany godzin ruchu kolejowego, pocztowego i t. d.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 3. kwietnia 1917.

W zastępstwie:
Okęcki.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 29. marca b r. raczył najmiłościwiej nadać radcy Rządu Janowi Krawczykowi, dyrektorowi c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, order żelaznej korony III. klasy; a Stanisławowi Głogowskiemu, profesorowi c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Samborze przy tej samej sposobności tytuł Radcy szkolnego.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 24. lutego b. r. raczył najmiłościwiej nadać:

ks. Julianowi Knoppowi nauczycielowi religii prywatnego gimnazyum realnego w Borszczowie Krzyż wojenny za zasługi cywilne II. klasy; dr. Gizeli z Dubieńskich Gebertowej, byłej zastępczyni kierownika gimnazyum żeńskiego im. Słowackiego we Lwowie i S. Nazarenie Uleniewskiej Zgromadzenia Najśw. Rodziny z Nazaretu, zastępczyni kierowniczki prywatnego gimnazyum żeńskiego we Lwowie utrzymywanego przez to Zgromadzenie, złoty krzyż zasługi z koroną.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 8. marca b. r. raczył najmiłościwiej nadać Józefowi Deckerowi, c. k. inspektorowi szkolnemu okręgowemu w Sokalu, pełniącemu obowiązki c. i k. inspektora szkolnego okręgowego w Puławach, w uznaniu znakomitej służby w specyalnem zatrudnieniu, złoty krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najmiłościwiej nadać Helenie Dydurowiczównie, nauczycielce szkoły ludowej w Prusach w okręgu lwowskim zamiejskim, w uznaniu znakomitych i ofiarnych czynów w pomocniczej służbie sanitarnej wobec nieprzyjaciela, złoty krzyż zasługi na wstędze medalu waleczności.

JE. Pan Minister robót publicznych nadał Władysławowi Zienkiewiczowi, nauczycielowi szkoły rzemiosł budowlanych w Buczaczu, przydzielonemu do państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie i Franciszkowi Uranowiczowi, nauczycielowi państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie, przy sposobności zatwierdzenia ich w zawodzie nauczycielskim tytuł profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Wincentego Bzowskiego na delegata Rady powiatowej do c. k Rady szkolnej okręgowej w Pilźnie;

ks. Izydora Zielskiego na delegata Rady powiatowej i ks. Karola Bardyna na duchownego członka obrządku grecko-katolickiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kamionce Strumiłowej.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim, nadając im tytuł c. k. profesora, następujących rzeczywistych nauczycieli w szkołach średnich:

Adama Konopnickiego w gimnazyum w Sanoku; dr. Stanisława Wędkiewicza w gimnazyum IV. w Krakowie; Emilia Panka w gimnazyum w Przemyslu na Za-

saniu; dr. Stanisława Pilcha w gimnazyum IV. we Lwowie; Antoniego Rozmusa w szkole realnej w Tarnobrzegu; Jana Killara w szkole realnej w Rawie ruskiej, przydzielonego do gimnazyum w Samborze; ks. Leona Nesterowicza w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; dr. Stefana Baleya i Stefana Fediowa w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie; Emeryka Somogyiego w gimnazyum w Gródku Jagiellońskim; Edwarda Kocha w gimnazyum w Myślenicach; ks. Michała Pawlusa w gimnazyum w Bochni; Tadeusza Sokołowskiego i dr. Antoniego Kuklińskiego w gimnazyum w Mielcu; Józefa Jaroscha i Jacka Pawlika w gimnazyum w Stryju; Jana Müllera w filii gimnazyum w Samborze; Bronisława Stareckiego w gimnazyum im. Franciszka Józefa I. w Tarnopolu; Edmunda Kowarza, ks. Kazimierza Litwina i Stefana Pappa w gimnazyum w Gorlicach.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Józefa Marca nauczycielem religii rzym. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Starym Sączu;

Bolesława Szurmiaka i Wojciecha Kopczyńskiego nauczycielami 4-klasowej szkoły męskiej im. Staszica w Nowym Sączu;

Ignacego Gąsiorowskiego nauczycielem i Zofię Franczykowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Świątnikach górnych;

ks. Nila Chomyszyna nauczycielem religii gr.-kat. 4-klasowej szkoły w Krystynopolu;

Kazimierza Chrzana nauczycielem i Antoninę Chmielecką nauczycielką 4-klasowej szkoły w Wysokiej;

Leona Baruckiego nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Sielnicy;

S. Maryę Żywiczkę nauczycielką 2-klasowej szkoły w Tyńcu.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Macieja Fila w Krzywem; Maryę Marcinkiewiczównę w Olszowicach; Józefa Kosmana w Droginі; Stanisława Lisiewicza w Jakóbkowicach; Antoniego Müllera w Czerkasach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Bolesława Szurmiaka nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Staszica w Nowym Sączu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. Jagiełły w Nowym Sączu;

Stanisława Mroza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Błoniu na równorzędną posadę do szkoły w Górach luszowskich.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Zofię Piotrowską nauczycielkę 5-klasowej szkoły w Skawinie;

Maryę Dudrewiczową nauczycielkę 4-klasowej szkoły ludowej żeńskiej im. Ces. Elżbiety we Lwowie.

Zmarli:

Józef Staromiejski dyrektor gimnazyum w Drohobyczu, zmarł dnia 17. marca b. r. w 53. roku życia;

Julian Buciewicz stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły ludowej na przedmieściu „Sady“ w Trembowli, zmarł 19. marca b. r. w 53. roku życia;

Marya Chrzanowiczówna tymczasowa nauczycielka 2-klasowej szkoły w Bachórcu w okręgu przemyskim, zmarła dnia 10. marca b. r. w 26. roku życia a w 6. roku służby;

Izydor Dobrzański stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Babiczach w okręgu radziechowskim, zmarł dnia 13. lutego b. r. w 41. roku życia a w 15. roku służby;

Stanisław Gorecki tymczasowy nauczyciel 4-klasowej szkoły w Buczkowicach w okręgu bialskim, poległ dnia 7. lipca 1916 w 26. roku życia a w 5. r. służby;

Sydonia Hrehorowiczówna stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Wierzbołowcach w okręgu rohatyńskim, zmarła 18. marca b. r. w 50. roku życia a w 14. roku służby;

Franciszek Karasiński stały nauczyciel 1-klasowej szkoły ludowej w Lesiówce w okręgu bohorodczańskim, czasowo zatrudniony w szkole ludowej w Lityni w okręgu drohobyckim, zmarł dnia 12. marca b. r w 56. roku życia a w 30. roku służby;

Roman Muszyński stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Okulicach w okręgu bocheńskim, zmarł 4. lutego 1917 w 46. roku życia;

Kazimierz Pasinowicz tymczasowy nauczyciel ludowy w Samborze, zmarł 11. kwietnia b. r. w 22. roku życia a w 2. roku służby;

Wiktorya Tomaszewska stała nauczycielka 4-klasowej szkoły w Toustem w okręgu skałackim, przydzielona do szkoły w Reszniatem w okręgu dolińskim, zmarła 16. marca b. r. w 42. roku życia a w 23. roku służby;

Hijacynt Watran stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Dunajowie w okręgu przemyślańskim, zmarł dnia 18. marca 1917 w 62. roku życia a w 37. roku służby.

Książki do bibliotek.

C. k. Rada szkolna krajowa zaleca do nabycia dla bibliotek nauczycielskich galicyjskich szkół średnich i seminaryów nauczycielskich następujące tłómaczenia z klasycznej literatury francuskiej: Montaigne. Pisma. Przełożył Tadeusz Żeleński. Tomów 5. Kraków 1916. Marivaux. Komedye. Przełożył Boy. Kraków Tomów 2. Rabelais. Gargantua i Pontagruel oraz pomniejsze pisma. Przełożył, wstępem i komentarzem opatrzył Tadeusz Żeleński (Boy). Tomów 5. Jan Jakób Rousseau. Wyznania. Przełożył Tadeusz Żeleński. Kraków 1915.

C. k. Rada szkolna krajowa zwraca uwagę na wydawnictwo obrazkowe p. t.: „Pastorałka, złożona z 7 kolęd. 1915. Rysowała Z. Lubańska“. (Nakład Warsztatów krakowskich. Kraków, ul. Smoleńsk 9. Cena 7 K bez oprawy, 7 K 50 h. w oprawie) jako nadające się do bibliotek dla młodzieży, zbiorów do nauki rysunku, tudzież przyozdobienia sal i kurytarzy w szkołach średnich, seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, liceach żeńskich tudzież w szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych.

Wiadomości statystyczne.

Wynik frekwencyi seminaryów nauczycielskich w roku szkolnym 1916/17.

Seminarya nauczycielskie męskie.

Seminaryum	Ilość zapisanych uczniów (uczenic) na rok				Razem
	I.	II.	III.	IV.	
w Krakowie	59	39	25	22	145
w Tarnowie	30	21	14	7	72
w Rzeszowie	48	12	7	7	74
we Lwowie	60	13	17	5	95
w Stanisławowie	—	—	—	—	—
w Tarnopolu	—	—	—	—	—
w Samborze	32	21	23	10	86
w Krośnie	28	12	13	9	62
w Sokalu	17	—	—	—	17
w Zaleszczykach	—	—	—	—	—
w Starym Sączu	42	21	20	8	91
w Kętach	17	15	7	5	44
w Rudniku	26	8	12	4	50
w Czortkowie	—	—	—	—	—
Razem	359	162	138	77	736
Seminarya nauczycielskie żeńskie.					
w Krakowie	56	66	65	68	255
w Przemyślu	77	58	75	81	291
we Lwowie	96	94	90	84	364
w Brzeżanach	—	—	—	—	—
Razem	229	218	230	233	910

Prywatne seminarya nauczycielskie z prawem publiczności.

Seminaryum	Ilość zapisanych uczniów (uczenic) na rok				Razem
	I.	II.	III.	IV.	
a) męskie: Towarzystwa Szkoły ludowej w Białej	25	11	9	16	61
b) żeńskie: S. S. św. Hildegardy w Białej . . .	—	40	—	11	51
w Bochni	39	—	39	—	78
w Jaworowie	16	18	14	11	59
im. św. Bronisławy w Kołomyi . .	—	—	—	—	—
im. św. Rodziny w Krakowie . . .	52	40	34	44	170
Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie	49	47	46	49	191
Córek Bożej Miłości w Krakowie . .	—	17	—	18	35
Sebaldy Münnichowej w Krakowie .	48	50	49	50	197
w Krośnie	42	—	37	—	79
Zofii Strzałkowskiej we Lwowie . .	31	18	19	40	108
Anny Rychnowskiej we Lwowie . .	30	17	22	18	87
P. P. Benedyktynek w Przemyślu .	—	—	—	—	—
w Samborze	49	38	37	41	165
w Stanisławowie	—	—	—	—	—
w Stryju	58	52	27	34	171
w Tarnopolu	—	—	—	—	—
Razem . . .	439	348	333	332	1452

Kon-

L: 10 904/I. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs i izrael. w następujących

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Biała	Biała	wydziałowa żeńska połączona z pospolitą
	Lipnik	5 kl. mieszana z niemieckim językiem wykł.
	Kęty	5-kl. ludowa męska
Bochnia	Bochnia	4-kl. pospolita męska im. Kazimierza W.
	Niepołomice	4-kl. męska
Bóbrka	Chodorów	5-kl. męska
	Brzozdowce	5-kl. mieszana
	Bóbrka	6-kl. męska
	Chodorów	5-kl. męska
	Brzozdowce	5-kl. mieszana
Brzesko	Brzesko	6-kl. męska im. Konarskiego
	Borzęcin	4-kl. męska im. Jagiełły

k u r s a

celem stałego obsadzenia posad nauczycieli religii rzym.-katol.. gr.-katol. szkołach ludowych:

Posada katechety rz.-kat	Posada katechety gr. kat.	Posada nauczyciela religii izraelickiej	Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki w	Uwaga
|			klasach wydziałowych szkoły męskiej w Białej	
|			5-kl. szkole polskiej w Lipniku	
			5-kl. szkole żeń. w Kętach i w 1-kl. szkole na przysiółku Podlasy	
|			4-kl. żeńskiej im. Barbary w Bochni, w Kurowie	
|			4-kl. żeńskiej w Niepołomicach, Woli Batorskiej, Kłaju i Podłężu	
|			5-kl. żeńskiej w Chodorowie, Suchrowie, Zagóreczku i Wołczatyczach	
|			Hrankach, Stankowcach i Podhorcach	
	|		6-kl. żeńskiej w Bóbrce	
	|		5-kl. żeńskiej w Chodorowie i Wołczatyczach	
	|		Hrankach i w Malechowie (okr. Żydaczów)	
|			6-kl. żeńskiej w Brzesku	
|			4-kl. żeńskiej w Borzęcinie, w Bielczy i w 2-klas. szkole w Borzęcinie	

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Chrzanów	Libiąż mały	4-kl mieszana
Cieszanów	Oleszyce-miasto	4 kl. mieszana
Dobromil	Dobromil	5-kl. męska
Dolina	Bolechów	6-kl. męska
	Rożniatów	4-kl. męska
	Rożniatów	4-kl. męska
Drohobycz	Borysław	6-kl. męska
	Drohobycz	5-kl. wydziałowa żeńska połączona z 4-kl. pospolitą im. król. Jadwigi
Gorlice	Biecz	5-kl. męska
	Biecz	5-kl. żeńska
Gródek Jagielloński	Gródek Jagielloński	6-kl. męska im. Jagiełły
	Janów	4-kl. męska
	Gródek Jagielloński	6-kl. męska im. Jagiełły

Posada katechety		Posada nauczyciela religii izraelickiej	Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w	Uwaga
rz.-kat.	gr.-kat.			
|			Libiążu wielkim, Dąbiu i w Moczydle	
|			2-kl. w Oleszycach starych, Futorach i w Starem Siole	
	|		5-kl. żeńskiej w Dobromilu	
|			6-kl. żeńskiej w Bolechowie	
|			4-kl. żeń. w Rożniatowie, w Krechowicach i w Swaryczowie	
	|		4-kl. żeńskiej w Rożniatowie	
|			6-kl. żeńskiej w Borysławiu	
	|			
|			Belnej ad Biecz, w Klęczanach	
|			Kwiatonowicach, Strzeszynie	
|			2-kl. szkole w Gródku Jagiell. na lwowskiem przedmieściu	
|			4-kl. żeńskiej szkole w Janowie, Jamelnej, Lelechówce i w Stradczu	
		|	szkole wydziałowej żeńskiej w Gródku Jagiellońskim	

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Grybów	Ciężkowice	5-kl. mieszana
Jasło	Jasło	4-kl. męska im. Staszica
Jaworów	Krakowiec	4-kl. mieszana
Kałusz	Kałusz	6-kl. męska
Kamionka Strum.	Busk	6-kl. męska
Kolbuszowa	Kolbuszowa	5-kl. męska
Kraków	Kraków	III. wydziałowa męska 3 kl. połączona z 4-kl. pospol. im. św. Mikołaja
	"	XLVI. im. Kościuszki w Podgórzu
	"	XXX. 4-kl. pospolita męska na Dębnikach
	"	XXXIII. szkoła ludowa na Czarnej Wsi
	"	XXXVI. 4-kl. pospolita męska na Krowodrzy
	"	XXXVIII. 4-kl. pospol. męska na Grzegórzkach
	"	IX. wydziałowa żeńska 5-kl. połączona z 4 kl. pospol. im. Konarskiego

<table>
<tr><th colspan="2">Posada katechety</th><th rowspan="2">Posada nauczyciela religii izraelickiej</th><th rowspan="2">Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w</th><th rowspan="2">Uwaga</th></tr>
<tr><th>rz.-kat.</th><th>gr.-kat.</th></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>2-kl. szkole w Ostruszy</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>4-kl. żeńskiej szkole połączonej z wydziałową w Jaśle</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Gnojnicach, Przedbórzu, Budzyniu i w Świdnicy</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>|</td><td>6-kl. szkole żeńskiej w Kałuszu</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td>|</td><td></td><td>6-kl. szkole żeńskiej w Busku</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>5-kl. szkole żeńskiej w Kolbuszowej</td><td></td></tr>
<tr><td>|
|
|
|
|
|
|</td><td></td><td></td><td>w miarę potrzeby w innych szkołach miejskich w Krakowie</td><td></td></tr>
</table>

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Kraków	Kraków	XIV. pospolita żeńska 4-kl. im. św. Salomei
	"	XI. pospolita męska 4-kl. im. Dietla
	"	XLV. wydziałowa żeńska 5-kl. połączona z 4-kl. pospol.
	"	VI. pospolita żeńska 4-kl. im. Czackiego
Krosno	Krosno	3-kl. wydziałowa żeńska połączona z 4-kl. pospolitą
	Korczyna	5-kl. ludowa męska
	Krosno	3-kl. wydziałowa męska połączona z 4-kl pospolitą
Lisko	Lisko	6-kl. męska
	Ustrzyki dolne	4-kl. mieszana
Łańcut	Łańcut	5-kl. żeńska
	Żołynia-miasto	5-kl. mieszana
	Żołynia-wieś	4-kl. mieszana
	Leżajsk	6-kl. żeńska
Mościska	Mościska	6-kl. męska

Posada katechety		Posada nauczyciela religii izraelickiej	Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w	Uwaga
rz.-kat.	gr.-kat.			
|				
		|		
		|	w miarę potrzeby w innych szkołach miejskich w Krakowie	
		|		
|			innych szkołach miejscowych w miarę potrzeby	
|			4-kl. żeń. szkole w Korczynie	
		|	3-kl. wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-kl. pospolitą w Krośnie	
|	|	|	6-kl. szkole żeńskiej w Lisku	
|			Berehach dolnych, Krościenku, Łobozwi, Teleśnicy oszwarowej i w Ustyanowej	
|			Woli Dalszej, Dąbrówkach i w Głuchowie	
|			szkołach im. Mickiewicza i Kościuszki w Białobrzegach	
|			szkołach im. św. Jadwigi i im. Kościuszki w Żołyni-wsi, Brzozie stadnickiej i Wydrzu	
		|	5-kl. męskiej w Leżajsku	
|			Lackiej Woli, Trzcieńcu	

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Mościska	Mościska	6-kl. żeńska
	Sądowa Wisznia	5-kl. mieszana
	Mościska	6-kl. męska
Myślenice	Maków	5-kl. mieszana
Nisko	Rudnik	5-kl. mieszana
	Ulanów	5-kl. mieszana
	Kamień	4-kl. mieszana
	Jeżowe	4-kl. mieszana
Nowy Sącz	Nowy Sącz	3-kl. wydz. żeńska połączona z 4-kl. pospolitą im. Hofmanowej
	Stary Sącz	6-kl. męska
Nowy Targ	Nowy Targ	6-kl. żeńska
	Szczawnica	4-kl. mieszana
Oświęcim	Oświęcim	6-kl. żeńska
	Zator	5-kl. mieszana

<table>
<tr><th colspan="2">Posada katechety</th><th rowspan="2">Posada nauczyciela religii izraelickiej</th><th rowspan="2">Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w</th><th rowspan="2">Uwaga</th></tr>
<tr><th>rz.-kat.</th><th>gr.-kat.</th></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Rudnikach, Krysowicach, i w Strzelczyskach</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td>|</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>|</td><td></td><td>6-kl. żeńskiej w Mościskach, Rudnikach i w Lipnikach</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Juszczynie, w Grzechyni, w Żarnówce, Makowie ad Sucha i w Białej</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Kopkach, Tarnogórze i w Koziarni</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Kamiemiu „Prusina“ i „Krzywa Wieś“ i w Steinau</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Cholewianej Górze, Jeżowem kameralnem, Jacie, Zalesiu, Sojkowej i w Nowosielcu</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>4-kl. żeńskiej im. św. Barbary w Nowym Sączu</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Moszczenicy niżnej</td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>|</td><td></td><td></td><td>Podolszem, w Rudzem i w Trzebieńczycach</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Podgórze „obszar wiejski“ w Krakowie	Skawina	5-kl. mieszana
Przemyśl	Przemyśl	3-kl. wydział. męska im. Ces. Franc. Józefa I.
	Przemyśl	4-kl. ludowa męska im. św. Jana Kantego
	Niżankowice	4-kl. mieszana
	Przemyśl	3-kl. wydz. męska połączona z 4 kl. pospolitą im. św. Stan. Kostki
	Przemyśl	4-kl. męska im. St. Konarskiego
Przemyślany	Przemyślany	6-kl. męska
Radziechów	Radziechów	3-kl. wydziałowa męska połączona z 4-kl. posp.
Rzeszów	Tyczyn	5-kl. mieszana
	Błażowa	5-kl. mieszana
	Rzeszów	3-kl. wydz. męska połączona z 4-kl. posp. im. Mickiewicza
Rohatyn	Rohatyn	6-kl. męska
	Bołszowce	5-kl. mieszana

Posada katechety		Posada nauczyciela religii izraelickiej	Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w	Uwaga
rz.-kat.	gr.-kat.			
|			Rzozowie i w Sidzinie	
|				
|				
|			Dusowcach, Hermanowicach, Kniażycach, Sierakośćach	
	|			
		|	4-kl. żeńskiej im Konarskiego w Przemyślu	
	|		6-kl. żeńskiej w Przemyślanach	
	|	|	6-kl. żeńskiej w Radziechowie	
|			Budziwoju, Kielnarowej i w Hermanowej	
|			Białce, Kąkolówce i w Lecce	
		|	4-kl. żeńskiej im. Jadwigi, w 4-kl. męskiej im. Sienkiewicza, w 4-kl. męskiej im. Ces. Franc. Józefa I. w Rzeszowie	
|			6-kl. żeńskiej w Rohatynie	
|			Bołszowcach, Bouszowie, Herbutowie, Skomorochach Starych i Słobódce Bołszowieckiej	

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Ropczyce	Sędziszów	5-kl. mieszana
Rudki	Rudki	6-kl. żeńska
	Rudki	6-kl. męska
	Komarno	5-kl. męska
Sanok	Sanok	5-kl. wydz. żeńska połączona z 4-kl. pospolitą im. Jadwigi
Sokal	Krystynopol	4-kl. mieszana
Skole	Skole	5-kl. mieszana
	Skole	5-kl. mieszana
Stary Sambor	Chyrów	5-kl. męska
	Stary Sambor	6-kl. męska
Strzyżów	Strzyżów	5-kl. mieszana
Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	5-kl. mieszana
Tarnów	Tuchów	4-kl. mieszana

Posada katechety rz.-kat.	Posada katechety gr.-kat.	Posada nauczyciela religii izraelickiej	Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w	Uwaga
|			Olchowej i w Borku Wielkim	
|			Nowosiółkach Gościnnych, Chłopczycach i w Zagórzu	
|			Podhajczykach, Michalewicach, w Beńkowej Wiszni	
|			5-kl. żeńskiej w Komarnie	
|				
|	|		Nowym Dworze, Klusowie i w Parchaczu	
|	—	|	Demni, Synowódzku Wyżnem, oraz w miarę potrzeby w innych szkołach w parafii	
|			5-kl. żeńskiej w Chyrowie, Grodowicach, Polanie, Słochyniach i Starzawie	
	|		6-kl. żeńskiej w Starym Samborze	
|			Godowej	
|				
|			Burzynie i Siedliskach	

Okręg	Miejscowość	Szkoła
Tarnów	Tarnów	4 kl. żeńska im. Konarskiego
Turka	Turka	5-kl. męska
Wadowice	Andrychów	6-kl. żeńska
	Wadowice	6-kl. męska
Wieliczka	Bierzanów	4-kl. mieszana
	Gdów	4-kl. mieszana
Żółkiew	Kulików	4-kl. męska
	Kulików	4-kl. męska
	Mosty Wielkie	5-kl. męska
	Żółkiew	6-kl. męska
Żydaczów	Żydaczów	5-kl. męska
	Rozdół	5-kl. męska
	Żurawno	5-kl. męska
Żywiec	Żywiec	6-kl. męska
	Sucha	5-kl. mieszana

Posada katechety rz.-kat.	Posada katechety gr.-kat.	Posada nauczyciela religii izraelickiej	Do tej posady jest nadto przywiązany obowiązek udzielania nauki religii w	Uwaga
		|	3-kl. wydz. żeńskiej połączonej z 4-kl. pospol. im. Słowackiego w Tarnowie	
		|	5-kl. żeńskiej w Turce i w Turce Średniej	
|			Roczynach i Brzezince	
		|	4-kl. męskiej w Wadowicach	
|			Prokocimiu, Przewozie i Rybitwach	
|			Stadnikach. Stryszowej i innych szkołach w parafii	
|			4-kl. żeńskiej w Kulikowie	
	|		5-kl. żeńskiej w Mostach Wielkich i w innych szkołach parafii	
	|		Borowem	
	|			
|			5-kl. żeńskiej w Żydaczowie, Cuculowcach, Pczanach. Młyniskach i Turadach	
	|		4 kl. żeńskiej w Rozdole	
	|		4-kl. żeńskiej w Żurawnie	
|				
|				

O posady nauczycieli religii rzym.-kat. i gr.-kat. mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani. Posady katechety nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

O posady nauczycieli religii izraelickiej mogą się ubiegać tylko te osoby, które ukończyły szkołę rabinów i złożyły egzamin na rabina z dobrym postępem, lub też, które mają kwalifikacyę na nauczycieli szkół ludowych, a posiadają kwalifikacyę przepisaną do udzielania nauki religii mojżeszowej.

Podania udokumentowane należy wnosić do tej c. k. Rady szkolnej okręgowej, w której okręgu leży dotycząca posada, w terminie do końca czerwca b. r.

Kompetenci piastujący już posady nauczycielskie winni wnosić podania za pośrednictwem przełożonej Rady szkolnej okręgowej (dyrekcyi szkoły średniej).

Biała, dnia 17. kwietnia 1917.

L. 10446/I. W konkursach ogłoszonych w Nr. 12. „Dzien. Urzęd." z roku 1916 na posady nauczycielskie w okręgu sanockim, umieszczono także konkurs na posadę nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Cesarza Franciszka Józefa I. w Sanoku dla przedmiotów objętych grupą I.

Ponieważ zaszła w tym względzie pomyłka, podaje się do wiadomości, że w szkole tej wolna jest posada nauczyciela dla przedmiotów grupy drugiej a nie pierwszej.

Wskutek tego przedłuża się termin wnoszenia podań o powyższą posadę do 15. czerwca 1917.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 17. kwietnia 1917.

L. 1207. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rzeszowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami II. kategoryi płac:

1. Na posadę dyrektora względnie dyrektorki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Rzeszowie.

2. Na posadę nauczycielki kierującej 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Cesarzowej Elżbiety w Rzeszowie.

3. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Cesarzowej Elżbiety w Rzeszowie.

4. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Hoffmanowej w Rzeszowie.

5. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 3-klasową szkołą wydziałową im. św. Scholastyki w Rzeszowie.

Zarazem ogłasza się konkurs na takie same posady w innych szkołach żeńskich w Rzeszowie na wypadek, gdyby jedną z wyszczególnionych powyżej posad otrzymała która z nauczycielek innej szkoły żeńskiej w Rzeszowie.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych wyżej szkołach jest język polski.

Kandydatki z egzaminem wydziałowym będą miały pierwszeństwo w otrzymaniu posady wymienionej pod 5.

Podania udokumentowane zaopatrzone w wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca czerwca b. r.

Kandydatki ubiegające się o więcej posad równocześnie, winne wnieść o każdą posadę osobne podanie, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rzeszów, dnia 2. marca 1917.

L. 608. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela (lki) kierującego (ej) szkoły 6-klasowe żeńskiej w Chrzanowie.

Kompetenci (tki) z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy będą mieć pierwszeństwo.

Do posady tej przywiązane są pobory III. klasy płac.

Podania zaopatrzone w wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręg. w Chrzanowie do końca czerwca 1917.

Chrzanów, dnia 8. lutego 1917.

Ogłoszenie.

Według reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 28. marca 1917 l. 3987 otrzymują wyżej stojące osobistości wojskowe bezustanku liczne prośby o autogramy. Jakkolwiek prośby te, pochodzące przeważnie od uczniów, powodowane są niewątpliwie uczuciem patryotycznem, zabierają one odbiorcom wiele czasu a nadto wskutek nadmiernej ich ilości przysparzają pracy organom pocztowym. C. k. Ministerstwo poleciło wezwać przeto Dyrekcye wszystkich zakładów naukowych, aby poleciły uczniom i uczenicom zaniechać wysyłaniatego rodzaju próśb.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.
Z Drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, ul. Czarnieckiego 12.